

בפסק דין תקדימי של משרדנו נקבע לראשונה אי פעם בבית משפט כי, אין לקבל עמדה יחידנית של מומחה א.א.ג מטעם משרד הבטחון בנוגע לדחיית תלונות טנטון עקב טענה של סמיכות זמנים בין תלונות טנטון לבין מועד הגשת התביעה למשרד הבטחון.

בית המשפט קבע כי, משהוכר ליקוי השמיעה של הנפגע ככזה שנגרם עקב השרות ומשברור שהטנטון הקיים נובע מאותו ליקוי שמיעה, הרי שיש להכיר גם בקשר שבין תנאי השרות לטנטון.

כן, חויב משרד הבטחון להחזיר לנפגע את כל ההוצאות שהיו לו עקב החלטת הדחייה יחוייב בשכר טרחה עורך דין.

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הגרים והגמולים (שיהור)

ע"נ 02-19- [redacted]

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

בפני כבוד השופט אפרים צ'יזיק – יו"ר הוועדה
דר' אלכס קורת – חבר הוועדה
פרופ' ולטר מרקביץ – חבר הוועדה

מעורר

ע"י ב"כ עוה"ד יפתח קיפרמן ואח'

נגד

קצין התגמולים-משרד הביטחון-אגף השיקום
ע"י ב"כ עוה"ד בנימין קצוב

משיב

פסק דין

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14

1. העניין שבפנינו ערעור על החלטת קצין התגמולים מיום 21.1.2019 שבמסגרתה נקבע כדלקמן:

**" הנדון : בקשתך להכרת זכות נכה – החלטה
מתאריך 19.04.2017**

הריני להודיעך כי בקשתך נדחית, לאחר שהגעתי למסקנה, על בסיס החומר העובדתי והרפואי שעמד בפני ולרבות חוות הדעת מיום 13.4.2018 של ד"ר אלי ולדנר, כי איננה קיימות נכות בגין הטנטון עקב תנאי שירותך בשב"ס. הנך רשאי לערער על ההחלטה האמורה בפני ועדת הערעורים תוך 30 יום מיום קבלתה."

רקע עובדתי:

2. המערער, יליד 28.10.1978, התגייס לצה"ל בשנת 1997 ושירת ביחידה קרבית כלוחם. במהלך שירותו הצבאי הסדיר קודם המערער לדרגת קצין, ושובץ מחדש לתפקיד קרבי באזור עזה במסגרת "משמר הגבול".

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורגה והחזרה (שניהור)

ע"נ 02-19-2017

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 3. בתאריך 19.5.2002, כשנתיים לאחר סיום תקופת שירותו הצבאי הסדיר (בחודש מרץ
- 2 2000), התקבל המערער לשירות בתי הסוהר (שבי"ס) לתפקיד סוהר במספר מתקני כליאה.
- 3 4. המערער טוען כי לכל אורך תקופת שירותו הצבאי בסדיר ובמילואים הוא נחשף למגוון
- 4 נרחב של כלי נשק רועשים מאוד (כלי ירי מסוגים שונים, רימונים וכו'), בעוד שבמסגרת
- 5 תקופת שירותו כאיש שבי"ס הוא נחשף לרעשי ירי במהלך אימונים ומטווחים עקב תפקידו
- 6 כ"נאמן נשקי", וכן גם לרעשי טריקות וחריקה של דלתות חדרי האסירים, לצעקות, וכן גם
- 7 לרעשי רקע של מכשירי קשר ומערכות כריזה במשך שעות עבודה ארוכות (לעניין תנאי
- 8 השירות ראה גם דו"ח תנאי שירות מיום 10.8.2017 מטעמה של קצינת הרווחה של ימ"ר
- 9 ירקון ת"ר 129-130).
- 10 5. בתאריכים 27.2017 ו- 28.3.2017 נבדק המערער במכון שמיעה כאשר במהלך הבדיקה
- 11 נמצא כי הינו סובל מליקוי שמיעתי תחושתי עצבי דו צדדי מעל 2000 הרץ עם שקע מימין
- 12 בתדר 6000 הרץ ומשמאל בתדר 3000 הרץ.
- 13 6. בתאריך 19.4.2017 הוגשה על ידי המערער (באמצעות בא-כוחו) בקשה להכרת זכות (חבלה)
- 14 בשל ירידה בשמיעה וצפצופים בשל תנאי שירותו הן בצה"ל והן במסגרת שירות בתי
- 15 הסוהר.
- 16 7. בתאריך 22.2.2018 נבדק המערער על ידי מומחה בתחום רפואת אף אוזן גרון מטעם המשיב
- 17 (פרופ' אלי ולדנר) אשר קבע בחוות דעתו הממליצה מיום 13.4.2018 כי יש מקום להכיר
- 18 בקיום קשי"ס רפואי בין ליקויי השמיעה לבין תנאי שירותו, אולם מנגד מצא לנכון להמליץ
- 19 על דחיית תביעתו של המערער בגין טנטון. בנימוק שאין בתוקף הרפואי כל תיעוד אשר
- 20 מצביע על כך שהינו סובל מהפרעת טנטון. למעט שני רישומים אשר נערכו בסמיכות זמנים
- 21 רבה מאוד להגשת התביעה (19.4.2017) – שני רישומים ממכון שמיעה מהתאריכים
- 22 28.2.2017 ו- 28.3.2017 ושני רישומים מהתאריכים 13.3.2017 ו- 20.4.2017 לאחר שבנדק
- 23 על ידי מומחה רפואי בתחום אא"ג, דר' חוסיין גדבאן.
- 24 8. בתאריך 27.12.2018 הכיר המשיב בקיומו של קשי"ס שבין הפגיעה בשמיעתו של המערער על
- 25 רקע תנאי שירותו בצה"ל ובשבי"ס. עם זאת, על פי החלטת הוועדה הרפואית המחוזית
- 26 מטעם המשיב מיום 18.7.2018 נקבעה למערער נכות צמיתה בשיעור של 0% בגין בעיית
- 27 השמיעה בתדרים הגבוהים, ולכן דרגת נכותו הכוללת נותרה על 1% בלבד בשל בעיה
- 28 רפואית אחרת שאינה רלוונטית לעניינו.
- 29 9. בתאריך 21.1.2019 נדחתה תביעת המערער בגין הפרעת הטנטון כפי המפורט ברישת פסק
- 30 הדין.
- 31 **חוות הדעת הרפואיות :**
- 32 10. דר' ולדנר מציין בחוות דעתו מיום 13.4.2018 כי תלונות על הפרעת טנטון, שהינן בעלות
- 33 אופי סובייקטיבי, צריכות להיות מתועדות ברישומים הרפואיים לאורך פרק זמן סביר טרם

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורגה (חוזרוליה גשהור)

ע"נ 02-19-02

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 מועד הגשת התביעה, ולא בסמיכות זמנים כה רבה למועד הגשתה, משום שעל פי הספרות
- 2 הרפואית המקובלת התנהלות מעין זו מלמדת על רמת אמינות נמוכה של התובע/מערער.
- 3 11. מנגד, המערער צירף לכתב הערעור חוות דעת מטעמו של המומחה בתחום רפואת הא"ג,
- 4 פרופ' אבי שצ'ופק, מיום 4.7.2019. פרופ' שצ'ופק מציין בחוות דעתו מיום 4.7.2019 כי דר'
- 5 ולדנר מבסס את עמדתו בנוגע לתזמון מועד הגשת התלונה בכל הנוגע לקריטריונים
- 6 הנדרשים להכרה בהפרעת טנטון על סמך עמדה לא רשמית ובלתי מחייבת שאותה פרסם
- 7 מומחה רפואי בשם גלוריג במהלך הרצאה אשר ניתנה בשנת 1987 במסגרת כנס אקדמי
- 8 אשר נערך בעיר שיקאגו שבארצות הברית.
- 9 12. פרופ' שצ'ופק מציין בחוות דעתו כי הקריטריון המרכזי שאותו מציע המלומד גלוריג לצורך
- 10 הכרה בהפרעת הטנטון אינו בחינת סבירות פרק הזמן שבו מוגשת תלונה על טנטון טרם
- 11 תחילת ההליך המשפטי, אלא שיש לבחון את משך פרק זמן שבו התובע מלין על ההפרעה
- 12 לפני תחילת ההליך המשפטי.
- 13 13. פרופ' שצ'ופק מציין בחוות דעתו כי התייעוד הראשון על תחושת טנטון הינו מיום 28.2.2017
- 14 בעת שהמערער ביצע בדיקת שמיעה יזומה במכון שמיעה, דהיינו, זמן קצר מאוד לפני הגשת
- 15 תביעת הכרת הזכות.
- 16 14. פרופ' שצ'ופק מוסיף ומבהיר בחוות דעתו כי המערער עומד בקריטריונים נוספים לצורך
- 17 הכרה בהפרעת הטנטון, ובכלל זאת ליקוי שמיעה לאחר שאובחן במהלך הבדיקה כמו
- 18 שסובל מליקוי תחושת עיני בתדרים 3000 ו- 4000 הרץ כדי 25-40 דציבל ובתדרי דיבור
- 19 ממוצע של 15 דציבל.
- 20 15. פרופ' שצ'ופק מציין בחוות דעתו כי קריטריון הכרחי נוסף לצורך הכרה בהפרעת הטנטון
- 21 הינו ניסיון טיפולי אחד בהפרעת הטנטון וכי המערער עומד בקריטריון זה משום שהוא הלין
- 22 על כך בפני מומחה ברפואת א"ג (דר' חוסיין גדבאן) בתאריכים 13.3.2017 ו- 20.4.2017
- 23 אשר אישר לו לקבל טיפול תרופתי מתאים מסוג ELATROLET.
- 24 16. פרופ' שצ'ופק מבהיר בחוות דעתו כי תנאי שירותו של המערער אינם שנויים במחלוקת, וכי
- 25 תזמון הופעת הטנטון תואמת להופעה של טנטון קבוע כתוצאה מחשיפה לרעש ואף עולה
- 26 בקנה אחד עם תיאור אופי התפתחותה ההדרגתי של ההפרעה על רקע של חשיפה מתמשכת
- 27 לרעש מזיק, ובפרט משמדובר בחשיפה מתמשכת של בין 15 ועד 18 שנה (בכוחות צמיתה בגין
- 28 טנטון קבוע על רקע של חשיפה לרעש עם ליקויי שמיעה בתחום התדרים הגבוהים בשיעור
- 29 של 10%.
- 30 17. בתאריך 4.9.2019 הוגשה חוות דעת משלימה מטעמו של דר' ולדנר המציינת כי הרצאתו של
- 31 המלומד גלוריג ניתנה במהלך כנס של האקדמיה האמריקאית לרפואה שבמסגרתו נבחנו
- 32 היבטים שונים של הפרעת הטנטון שבכללם הערכת חומרת ההפרעה, דרכי הטיפול בה וכן
- 33 גם היבטים משפטיים הכרחיים לצורך קבלת פיצויים כספיים בגין ההפרעה.

בתי הדין המנהליים של בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הרפואה והאזולוגיה (גשירות)

ע"נ 19-02- [REDACTED]

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 18. ד"ר ולדנר מוסיף ומציין הן בחוות דעת משלימה וזו וכן גם בחוות דעת משלימה נוספת מיום
- 2 11.2.2020 כי האסכולה המקצועית המרכזית, אשר פורסמה בכתב העת MEDICAL-LEGAL
- 3 EVALUATION OF HEARING LOSS על שלל מהדורותיו בין השנים 2001 ועד 2015),
- 4 מצריכה את הוכחתם של שישה קריטריונים לצורך הכרה בהפרעת הטנטון :
- 5 א. תלונה בלתי תלויה ושלא בתקופת זמן סמוכה למועד הגשת התביעה.
- 6 ב. תלונת הטנטון חייבת להיות מלווה בליקוי שמיעה משמעותי שהינו בר פיצוי.
- 7 ג. חייב להיות תיעוד על ניסיון (לכל הפחות ניסיון אחד) לצורך הקלת ההפרעה.
- 8 ד. יש צורך בתיעוד על כך שהמתלונן סובל מהפרעות שינה או מהפרעות אישיות.
- 9 ה. יש לשלול התמכרות של המתלונן על התמכרות לחומרים אסורים ובמיוחד סמים.
- 10 ו. יש צורך בעדות של בני משפחה או קרובים על כך שהמערער סובל מההפרעה.
- 11 19. ד"ר ולדנר מוסיף ומציין כי הקריטריונים הללו אומצו גם על ידי חוקרי ארגון ה- MATPP
- 12 (MEDICAL AUDIOLOGIC TINNITUS PATIENT PROTOCOL), ובשיתוף פעולה עם ארגון
- 13 הבריאות האמריקאי (AMA), כתנאים מוקדמים שאותם יש לבדוק ולהוכיח במסגרת דיון
- 14 בתביעה אשר עניינה הפרעת טנטון, ובמיוחד קריטריון ריבוי הפניות שהינו מהותי ביותר
- 15 לצורך שכנוע הרופא הבודק כי מדובר בתלונות אותנטיות על תחושת טנטון ועל כך שאין
- 16 מדובר בהתחזות של המטופל לצורך קבלת תגמולים שלא כדין.
- 17 20. ד"ר ולדנר סוקר בחוות דעתו שורה ארוכה של מאמרים רפואיים, לרבות מאמרים אשר
- 18 נזכרו במסגרת חוות דעתו של פרופ' שצ'ופק, ואשר עסקו בוותרנים של הצבא האמריקאים
- 19 ונפגעי עבודה, שמחס עולה כי יש צורך בתיעוד רציף ומתמשך על תלונות בנוגע לתחושת
- 20 טנטון טרם הגשת התביעה.
- 21 21. ד"ר ולדנר מבחיר כי חוות דעתו מתבססת על כך שהמערער סבל מסביבת עבודה רועשת
- 22 מאוד ומחשיפה לתנאי רעש מזיק במהלך השירות הצבאי, ולכן אינו חולק על כך שהמערער
- 23 אכן סובל מליקוי שמיעה בתדרי הדיבור ובתדרים הגבוהים.
- 24 22. עם זאת, אליבא דשיטתו, אין די בכך כדי להכיר בבעיית הטנטון שעה שתלונתו הראשונה
- 25 של המערער על ההפרעה הופיעה רק חמישה שבועות לפני הגשת התביעה ומשום שאין כל
- 26 וודאות כי טנטון מתפתח על רקע תנאי עבודה/שירות בטחוני.
- 27 23. מנגד, פרופ' שצ'ופק מציין בחוות דעת משלימה נוספת מיום 4.11.2019 כי אין לראות בששת
- 28 הקריטריונים הללו, אשר נזכרו במסגרת אותו כנס רפואי משנת 1987, כקריטריונים
- 29 מחייבים ומנחים אשר אומצו במחקר הרפואי, וככאלו אשר הוכרו במסגרת ספרות המחקר
- 30 העולמית כאסכולה רפואית מחייבת, מאחר והצעתו של המלומד גלורייג מעולם לא פורסמה
- 31 בכתבי עת נחשבים אשר עברו "ביקורת עמיתים" (PEER REVIEW).

בתי הדין המנהליים של בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורים (חומוליה וניהור)

ע"נ 02-19

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 24. פרופ' שציופק מציין כי ספר רפואי בניגוד למאמר אשר מתפרסם בכתב עת אינו צריך לעבור
- 2 בקרת עמיתים ולכן תוכנו של הספר משקף את דעתו של מחבר הספר בלבד וכי בניגוד לנטען
- 3 על ידי ד"ר ולדנר קיימים מספר ספרים אשר עוסקים בהיבטים המשפטיים והרפואיים של
- 4 בעיות ליקוי שמיעה מושרה, רעש וטנטון שלא רק שאינם מתייחסים לששת הקריטריונים
- 5 של המלומד גלוריג אלא מותחים עליהם ביקורת.
- 6 25. פרופ' שציופק מבהיר כי מחקרו של המלומד גלוריג מעולם לא זכה להכרה בינלאומית וכי
- 7 מסקנותיה אינן נכללות במסגרת ארגון הגג המדעי הדילונטי בתחום הא"י (AMERICAN
- 8 ACADEMY OF OTOLARYNGOLOGY HEAD AND NECK SURGERY) שהינו ארגון הגג
- 9 אשר אמון על פרסום קווים מנחים בתחום זה ובכלל זאת בתחום הטנטון.
- 10 26. פרופ' שציופק מוסיף ומציין כי דו"ח של וועדה מקצועית אשר מונתה על ידי הקונגרס
- 11 האמריקאי פרסמה בשנת 2006 דו"ח מקיף, אשר אף עבר "מסננת" של בקרת עמיתים
- 12 לרבות קלינאים ומדענים בכירים, בנוגע להפרעות טנטון בקרב חיילי הצבא האמריקאי.
- 13 27. על פי מסקנות דו"ח זה טנטון הסיבות לטנטון הינן: חשיפה לרמות רעש חזקות, ליקויי
- 14 שמיעה בשיעור של למעלה מ- 25 דציבל בתדרים 8000-250, דיווח עצמי באמצעות שימוש
- 15 פסיכואקוסטיות, דוגמת תדר הטנטון ועוצמתו אשר עשויות לתמוך באמינות התלונה,
- 16 וביצוע בדיקות שמיעה במהלך כל תקופת השירות הצבאי לצורך בחינת קיומה של ההפרעה
- 17 וחומרתה, וכן תיעוד התלונה אודות תחושת הטנטון בשעת ביצוע בדיקת השמיעה.
- 18 28. פרופ' שציופק סבור כי תחושת טנטון מעידה על סימפטום (תלונה של מטופל) שאינה
- 19 מצריכה בהכרח בדיקה פיזית של רופא, ולכן אין צורך בבדיקת רופא לצורך שלילתה, וכי
- 20 למרות שבמקרה זה המערער החל להלין על תחושת טנטון רק חודשיים ימים לפני הגשת
- 21 התביעה הרי שאין בכך כדי לפגוע באמינותו.
- 22 29. פרופ' שציופק אף מפנה למאמר אשר פורסם במסגרת המכון לרפואה תעסוקתית בבלגיה
- 23 בשנת 2011 אשר מתייחס ל- 113 תביעות לפיצוי בגין טנטון כאשר למקרא מאמר זה עולה
- 24 כי תביעות טנטון אינן נדחות על סמך רושם של חוסר אמינות מצד הנבדק. המאמר אף
- 25 מתייחס לפרמטרים נוספים שבכללם פגיעה נלווית לשמיעה כתוצאה מחשיפה לרעש, זקיפת
- 26 הטנטון לחשיפה לרעש (זמן הופעתו יחסית לחשיפה לרעש, מאפייני הטנטון, היעדר
- 27 אטיולוגיה אחרת לליקוי השמיעה או הטנטון) וחומרת הטנטון והמגבלות שהוא גורם להן.
- 28 **טענות הצדדים:**
- 29 30. במקרה דנן המשיב אינו חולק על בפן העובדתי על אופי תנאי שירותו של המערער, הן
- 30 בצה"ל והן במסגרת שירות בתי הסוהר, ועל כך שקיימת סבירות כי הינו סובל מליקוי
- 31 שמיעה בתדרי הדיבור ובתדרים הגבוהים על רקע תנאי עבודתו (ראה: סעיף 6.12 לסיכומי
- 32 המשיב).

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורגה והחזרה (גשמה)

ע"נ 02-19

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 31. בהינתן עובדה זו נקבע בהחלטת ביהמ"ש מיום 18.5.2020 על דעת הצדדים כי שני המומחים
- 2 הרפואיים לא ייחקרו, וכי יוגשו סיכומים בשאלת הרלוונטיות של ששת הקריטריונים של
- 3 ד"ר לוריג לצורך הכרה בהפרעת הטנטון שעליה מלין המערער.
- 4 32. המערער טוען בסיכומיו כי המומחה מטעם המשיב אינו קובע במסגרת חוות דעתו מהו
- 5 אותו פרק זמן סביר אשר נדרש לצורך הכרה בהפרעת הטנטון, מה גם שמסקנותיו
- 6 מתבססות אך ורק על סמך עמדה מקצועית של רופא אחד בלבד משנת 1987, ואשר לא
- 7 קיבלה גושפנקא מדעית מספקת בפסיקה או בדין הישראלי, ואף אינה עונה על המבחנים
- 8 המשפטיים הנדרשים לצורך ההכרה בעמדה זו כאסכולה רפואית.
- 9 33. המערער טוען כי המומחה מטעם המשיב אינו מטיל דופי באמינותו, מה גם שהאחרון אישר
- 10 כי בדיקות השמיעה שאותן עבר וכן גם כלל תלונותיו בנוגע לבעיות שמיעה נמצאו אמינות
- 11 מאוד.
- 12 34. המערער אף טוען בסיכומיו כי בתיקים אחרים שבהם טיפל בא-כוחו נמתחה ביקורת מצד
- 13 מומחים רפואיים אחרים על עמדתו המקצועית של ד"ר ולדנר, שהינה דעת יחיד עצמאית
- 14 בקרב כלל מומחי הא.א.ג. בארץ, ופני בתיקים אחרים שבהם ד"ר ולדנר חיווה את דעתו נכים
- 15 אחרים הוכרו על ידי המשיב, ולכן הינו מופלה לרעה אל מול נכים אחרים.
- 16 35. המערער אף מדגיש בסיכומיו כי הקריטריון המרכזי מכח בתקנה מספר 72 לתקנות הנכים
- 17 (מבחנים לקביעת דרגת נכות), תש"ל – 1969 לצורך קביעת דרגת נכות בשיעור של 10% בגין
- 18 טנטון קבוע הינו מועד תחילת הופעת הטנטון לאחר תקופה של חצי שנה ממועד התרחשות
- 19 החבלה המוכרת.
- 20 36. לטענת המערער, על פי לשון הפסיקה די בכך שהחשיפה לרעש הייתה אחד מהגורמים
- 21 לפגיעת הטנטון לצורך הכרה בקיומו של קשיים עובדתי בין תנאי השירות לבין הפגיעה, ולכן
- 22 ניתן לקבוע ברמה של מתקבל מאוד על הדעת כי תנאי שירותו של המערער גרמו להתפתחות
- 23 הפרעת השמיעה וכן גם להתפתחותה של הפרעת הטנטון, ולכן, בהינתן גישתו המקלה של
- 24 ביהמ"ש העליון בכל הנוגע להכרה במשרתי כוחות הביטחון, ובמיוחד אלו אשר משרתים
- 25 בשירות ביטחוני בעל קרבי, הרי שיש לקבוע בענייננו קשיים מסוג של גרימה או החמרה
- 26 בשיעור של 100%.
- 27 37. מנגד, המשיב טוען בסיכומיו כי טנטון הינה תלונה סובייקטיבית ולכן בעת קיום דיון בהליך
- 28 משפטי אשר עניינו קבלת פיצוי בגין הפרעה זו יש מקום לבחון את התקיימותם של לכל
- 29 הפחות חלק מששת הקריטריונים המפורטים מעלה.
- 30 38. המשיב מבהיר בסיכומיו כי אין מחלוקת על כך שהמערער היה חשוף לרעש מזיק, הן
- 31 במהלך תקופת שירותו הצבאי והן במהלך שירותו במסגרת שירות בתי הסוהר, ולכן יש
- 32 לבחון בעירבון מוגבל את תלונותיו על כך שהינו סובל מהפרעת טנטון משום שהתלונות על

בתי הדין המנהליים שליד משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורים (הזמולה ושיחור)

ע"נ 19-02- [REDACTED]

איסור פרסום

תיק היצוני: 254704000

- 1 טנטון החלו זמן קצר ביותר לפני הגשת תביעת הכרת הזכות למשרד הביטחון וזאת למרות
2 שמשך חשיפתו לרעש מזיק הייתה לאורך תקופה של כ- 21 שנים.
- 3 39. בנוסף לכך, טוען המשיב כי במקרה דנן המערער הופנה לבדיקה האודיולוגית על פי עצתו
4 של בא כוחו ולא בהפניה מטעם רופא, וכי יש מקום להתעלם מטענותיו של המערער בנוגע
5 לאפלייתו אל מול נכים אחרים, משום שנסיונותיהם של אותם מקרים שונות לגמרי ממקרה
6 זה, ואף בשל כך שהתיק העיקרי שאליו מתייחס המערער במסגרת סיכומיו עדיין תלוי
7 ועומד בפני מותב אחר.
- 8 40. המשיב מבהיר בסיכומיו כי בניגוד לנטען על ידי המערער, אותם קריטריונים אשר נקבעו על
9 ידי המלומד גלוריא ולאחר מכן אומצו על ידי המלומד DOBIE קנו להם שביטה בספרות
10 הרפואית ובפסיקה במשך שלושים השנים האחרונות, מה גם שפרופ' שצ'ופק אינו חולק על
11 כך שבענייננו מתקיימים לכל הפחות שני קריטריונים (הראשון והשלישי).
- 12 **דיון והכרעה:**
- 13 41. במקרה דנן הצדדים התמקדו בסיכומיהם ובחוות הדעת הרבות מטעמם בשאלה האם יש
14 לראות באותם קריטריונים אשר נקבעו על ידי המלומד גלוריא כאסכולה רפואית מחייבת
15 שיש להחילה בענייננו, ובמיוחד בכל הנוגע לקריטריון העיקרי בה, דהיינו, רצף משמעותי של
16 תלונות שיש להן תיעוד ואסמכתאות בתיק הרפואי.
- 17 42. אמנם דרך המלך לצורך הוכחת קשר סיבתי רפואי היא בראש ובראשונה באמצעות הוכחת
18 אסכולה רפואית אולם גם אם זו לא הוכחה הרי שעדיין פתוחה הדרך בפני התובע להוכיח
19 כי במקרה שלו המחלה נגרמה או הוחמרה עקב תנאי השירות.
- 20 43. עם זאת, יש לזכור כי המשמעות המשפטית של הוכחת קיומה של אסכולה רפואית הינו
21 בסה"כ העברת נטל הראיה לכתפיו של קצין התגמולים, אשר במקרה שכזה נדרש להביא
22 ראיות על כך שנכותו של התובע לא נגרמה ולא הוחמרה עקב תנאי השירות.
- 23 44. ודוק, בהיעדר הוכחת אסכולה רפואית, או שלחילופין פכל שנקבע על ידי בית המשפט כי
24 מדובר באסכולה שאינה בדרגת הסתברות אשר מגיעה לדרגה של מתקבל מאוד על הדעת,
25 הרי שעל התובע/מערער להוכיח את תביעתו/ערעורו באמצעות בחינת הקשר הסיבתי שבין
26 התפרצות המחלה שממנה הינו סובל לבין תנאי שירותו הביטחוני (האה). דמ"א 1240/03
27 רפאל מאיר נ' קצין התגמולים מיום 17.11.03; ע"א (מחוזי באר-שבע) 55334-02-13 קצין
28 התגמולים נ' סימון אמואל מיום 12.5.2013; ע"י (מחוזי ת"א) 45931-06-19 פלונית נ'
29 קצין התגמולים מיום 9.11.2020 והאסמכתאות דשם).
- 30 45. בפסיקת בתי המשפט קיימות מספר גישות לצורך הכרה בקיומה של אסכולה רפואית.
31 שקלול פסה"ד המנחים אשר ניתנו בעניין מצביע על כך שלצורך קביעת קיומו של קש"ס
32 סיבתי-רפואי על סמך אסכולה רפואית וברמה של מתקבל מאוד על הדעת מצריכה בבחינה
33 מקיפה של הידע הרפואי, נסיבות המקרה ומכלול הנסיבות והראיות בתיק לרבות ההיבטים

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
הורחה (חוזמוליה ושיהורה)

ע"נ 19-02-2021

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

- 1 הרפואיים והעובדתיים בתיק. עם זאת, קיימת גישה שונה ומחמירה בפסיקת ביהמ"ש
2 העליון ברמת וודאות גבוהה מאשר בהליך אזרחי רגיל ולפיה הכרה באסכולה רפואית
3 תיבחן על סמך ידע רפואי בלבד ובמנותק מנסיבותיו העובדתיות של המקרה הנתון (ראה :
4 עו"ד רינת גולד-גזית, זכויות נכי צה"ל, הוצאת "בורסי", 2019, עמוד 257-247).
- 5 46. דוק, למרות שהצדדים והמומחים מטעמם התייחסו בהרחבה רבה מאוד לשאלה
6 התיאורטית האם יש לראות באותם קריטריונים אשר הותוו על ידי המלומד גלוריג בבחינת
7 קריטריונים מנחים, והאם יש לראות באותה עמדה שפורסמה בשנת 1987 כאסכולה
8 רפואית, הרי שהצדדים נמנעו מלהתייחס באופן מפורט לגורמי התפרצותה של הפרעת
9 הטנטון ככלל ובעניינו של המערער בפרט, דהיינו, האם הפרעת הטנטון התפרצה אצל
10 המערער על רקע קונסטיטוציונאלי שאינו ניתן לאבחון בשלב הגיוס (גיל, גנטיקה וכיו"א) או
11 עמא מדובר בהפרעה אשר התפרצה על רקע תנאי שירותו בשל חשיפתו לרעש מזיק במהלך
12 תקופת שירותו בצה"ל ובשב"ס.
- 13 47. לאור פסיקת בית המשפט העליון בעניין רע"א 2652/19 פלוני נ' קצין התגמולים מיום
14 11.1.2021 אנו סבורים שאין כל צורך להכריע בשאלה האם יש לראות באותם קריטריונים
15 אשר הותוו על ידי המלומד גלוריג כאסכולה רפואית, משום שעל פי קביעות פסה"ד, בכל
16 אותם מקרים שבהם מחלה מופיעה במהלך השירות הצבאי ואין לה כל קיום קודם בגופו
17 של החייל הרי שדי להראות כי מבחינה עובדתית מתקיים קשר סיבתי בין השירות הצבאי
18 לבין הופעת המחלה.
- 19 48. במקרה שכזה אין גם כל צורך לדרוש שיתקיים יסוד אובייקטיבי נוסף הקשור במיוחדות או
20 בייחודיות של השירות הצבאי או במהות האירוע שהוביל לנכות, בכדי לגבש קשר סיבתי בין
21 הופעת המחלה לבין השירות וזאת בדומה למקרים שבהם מתפרצת מחלה
22 קונסטיטוציונלית אשר נסיבות התפרצותה לא אובחנו בשלב הגיוס. בנוסף לכך, אין גם
23 צורך להצביע על מעשה או מחלל מובחנים של הצבא אשר מעידים על אשם או התרשלות
24 והביאו להופעת המחלה אצל החייל.
- 25 49. בעניינו, עמדתו של פרופ' שצופק בחוות דעתו מיום 4.11.2019 ולפיה ליקוי השמיעה שממנו
26 סובל המערער על רקע של חשיפה לרעש מזיק גרם להתפתחות הטנטון לא נשללה על ידי
27 מומחה המשיב במסגרת חוות דעתו מיום 11.2.2020, ולכן בהיעדר תיעוד קודם טרם הגיוס
28 לצה"ל ולשב"ס על הפרעת טנטון מתקיים אותו קש"ס נדרש בין השירות הצבאי לבין
29 הופעת המחלה ולכן יש מקום להכיר בקש"ס עובדתי (משפטי-רפואי) של גרימה בין פגיומת
30 הטנטון לבין שירותו הביטחוני של המערער (ראה גם : עו"ד גולד – גזית, שם, עמ' 242 –
31 243).
- 32 50. אנו סבורים כי לצורך בחינת מכלול ההיבטים הרפואיים של הפרעת הטנטון, הרי שמן
33 הראוי כי אלו תיבחנה על ידי הוועדה הרפואית המחוזית מטעם המשיב אשר מוסמכת, בין
34 היתר, לבחון האם המערער סובל מנכות צמיתה בהסתמך על תיעוד רפואי עדכני יותר מזה

בתי הדין המנהליים שליד בית משפט השלום בחיפה ועדות הערעור מכוח חוק
היורש (הורמוליה ושניהור)

ע"נ 02-19

איסור פרסום

תיק חיצוני: 254704000

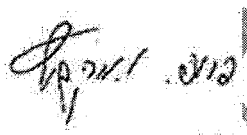
1 אשר הובא בפנינו ובד בבד להורות למערער לעבור בדיקת שמיעה נוספת / או כל בדיקה
 2 משלימה נדרשת נוספת (כגון : בדיקה של מעבדת שינה, בדיקה פניוית של רופא מומחה
 3 בתחום אא"ג) ובכך ליצור את הסינרגיה המתאימה שבין תוצאות פסה"ד לבין בחינת מצבו
 4 הרפואי האותנטי של המערער בנוגע להפרעת הטנטון שעליה הינו מלין (לעניין החלוקה
 5 הדיכוטמית שבין סמכויות וועדת הערר לבין הוועדה הרפואית ולעניין סמכויות הוועדה
 6 בנוגע לביצוע בדיקות משלימות ראה : רע"א 2857/20 מדינת ישראל – קצין התגמולים נ'
 7 פלוני מיום 22.11.2020 ; ע"ן (מחוזי חיפה) 19-01-1230 פלוני נ' קצין התגמולים מיום
 8 27.3.2019 ; ע"ן (מחוזי חיפה) 18-11-67010 פלוני נ' קצין התגמולים מיום 5.3.2019.

סוף דבר

10 51. הערעור מתקבל. אנו מוצאים להתערב במסקנות המשיב במובן זה שהחלטת המשיב מיום
 11 21.1.2019 תתבטל ובמקום זאת ייקבע כי מתקיים קשר סיבתי מסוג של גרימה בין תנאי
 12 שירותו של המערער בצה"ל ובשב"ס לבין הפרעת הטנטון שעליה הינו מלין.
 13 52. בנוסף לכך, יישא המשיב במלוא שכר טרחתו של המומחה מטעם המערער, פרופ' שצ'ופק,
 14 ובהוצאות בדיקת השמיעה במכון השמיעה "שנהב" (ככל שהיו) בכפוף להצגת חשבוניות מס
 15 כדין. בנוסף לכך, יישא המשיב גם בשכ"ט עו"ד בסכום של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ כחוק.

ניתן היום, כ"ה אדר תשפ"א, 09 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

16
17
18
19
20

 פרופ' ולטר מרקוביץ,
 חבר הוועדה

 דר' אלכס קורית,
 חבר הוועדה

 אפרים צ'זיק,
 יו"ר הוועדה, שופט

21
22
23
24